

Posolstvo Svätého Otca Františka

pri príležitosti 2. svetového dňa starých rodičov a seniorov

24. júl 2022

„Ešte aj v starobe budú prinášať ovocie“ (Ž 92, 15)

Drahí moji!

Verš 92. žalmu „ešte aj v starobe budú prinášať ovocie“ (15) je dobrou správou, skutočným „evanjeliom“, ktoré môžeme ohlásiť svetu pri príležitosti 2. svetového dňa starých rodičov a seniorov. Protirečí totiž zmýšľaniu sveta o tomto období života; no protirečí aj rezignovanému postojú niektorých z nás starších, ktorí majú len malú nádej a od budúcnosti už nič neočakávajú.

Mnohým naháňa staroba strach. Považujú ju za istý druh choroby, ktorej je najlepšie sa vyhýbať. Myslia si: starí ľudia – to nie je naša starosť, mali by zostať čo najďalej, možno spoločne v inštitúciách, ktoré sa o nich postarajú a uchránia nás, aby sme sa nemuseli zaťažovať ich problémami. To je „kultúra vyradovania“: mentalita, ktorá umožňuje myslieť si, že sme iní ako títo najslabší a že sa nás ich krehkosť netýka; predstavovať si, že cesty, po ktorých kráčame „my“ a „oni“ sú oddelené. V skutočnosti je však dlhý život požehnaním, ako nás učí Písmo, a starí ľudia nie sú vydedenci, od ktorých sa treba vzdaliť, ale živé znamenia Božej dobroty, ktorá daruje život v hojnosti. Požehnaný dom, v ktorom býva starý človek! Požehnaná rodina, ktorá si ctí svojich starých rodičov!

Staroba je obdobím života, ktoré nie je ľahké pochopiť ani pre tých, ktorí ho už prežívajú. Hoci prichádza po dlhej ceste, nik nás na ňu nepripravil; zdá sa, že nás takmer zaskočila. Najrozvinutejšie spoločnosti venujú tomuto veku veľa prostriedkov, ale nepomáhajú nám ho chápať: ponúkajú programy pomoci, ale nie životné projekty.¹ Preto je ťažké hľadiť do budúcnosti a nájsť horizont, ku ktorému by sme mali smerovať. Na jednej strane sme v pokušení odháňať starobu tým, že skrývame vrásky a predstierame, že sme stále mladí, na druhej strane sa zdá, že nám neostáva nič iné, len žiť rozčarovaní, zmierení s tým, že už nemáme, aké „ovocie prinášať“.

S odchodom do dôchodku a osamostatnením sa detí miznú dôvody, pre ktoré sme dosiaľ museli vynakladať toľko síl. Zistenie, že nám ubúdajú sily či príchod choroby môže otriast

---

¹ Katechéza o starobe – 1. Milosť času a spojenectvo vekových období života (23. február 2022).

našími istotami. Zdá sa, že svet so svojím rýchlym tempom, s ktorým len ťažko dokážeme udržať krok, nám nedáva inú možnosť, ako vnútorne prijať myšlienku, že sme vyradení. A tak sa k nebu vznáša modlitba žalmu: „*Neodožeň ma v čase staroby, / neopuť ma, keď mi sily ochabnú*“ (71, 9).

No ten istý žalm – ktorý pátra po Pánovej prítomnosti v každej etape nášho života – nás pozýva, aby sme neprestali dúfať: aj keď príde staroba a šediny, Boh nám stále dáva život a nedovolí, aby nás premohlo zlo. Dôverujúc v neho nájdeme silu neprestajne ho chváliť (porov. v. 14 – 20) a objavíme, že starnutie nie je len prirodzeným chátraním tela alebo neodvratným plynutím času, ale je darom dlhého života. Starnutie nie je odsúdením, ale požehnaním!

Preto sa musíme mať na pozore a naučiť sa aktívne prežívať starobu aj z duchovného hľadiska, pestovať svoj vnútorný život vytrvalým čítaním Božieho slova, každodennou modlitbou, prijímaním sviatostí a účasťou na liturgii. A zároveň s naším vzťahom k Bohu máme pestovať aj naše vzťahy s druhými: predovšetkým s rodinou, deťmi, vnúčatami – tým, že im ukážeme svoju náklonnosť a starostlivosť – ale aj s chudobnými a trpiacimi ľuďmi, ktorým máme byť nablízku konkrétnou pomocou a modlitbou. To všetko nám pomôže, aby sme sa necítili len ako diváci v divadle sveta, nesedeli len na verande alebo nepozerali z okna. Naopak, keď vycibříme svoje zmysly na rozpoznávanie Pánovej prítomnosti,² budeme ako „zelené olivy v Božom dome“ (porov. Ž 52, 10), budeme môcť byť požehnaním pre tých, ktorí žijú vedľa nás.

Staroba nie je zbytočným časom, v ktorom treba „stiahnuť veslá do člna“, ale je obdobím, v ktorom môžeme prinášať ovocie: čaká nás nové poslanie, ktoré nás pozýva hľadiť do budúcnosti. „Osobitná vnímavosť nás starých ľudí na prejavy pozornosti, myšlienky a city, ktoré nás robia ľuďmi, by sa mala nanovo pre mnohých stať povolaním. A bude to zo strany starších ľudí vedomé rozhodnutie z lásky k novým generáciám.“³ To je náš príspevok k *revolúcii nežnosti*,⁴ k tej duchovnej a neozbrojenej revolúcii, ktorej protagonistami sa môžete stať aj vy, milí starí rodičia a seniori.

Svet prežíva ťažké obdobie, ktoré najprv poznačila nečakaná a zúrivá búrka pandémie, a potom vojna, ktorá v celosvetovom meradle škodí mieru aj rozvoju. Nie je náhodou, že vojna sa vrátila do Európy v čase, keď vymiera generácia, ktorá ju zažila v minulom storočí. A tieto veľké krízy nás môžu znecitliviť voči skutočnosti, že existujú aj iné „epidémie“ a ďalšie rozšírené formy násilia, ktoré ohrozujú ľudskú rodinu a náš spoločný domov.

² *Katechéza o starobe - 5. Vernosť Božiemu navštíveniu kvôli budúcej generácii* (30. marec 2022).

³ *Katechéza o starobe - 3. Staroba, zdroj pomoci pre neviazanú mladosť* (16. marec 2022).

⁴ *Katechéza o sv. Jozefovi - 8. Sv. Jozef – nežný otec* (19. január 2022).

To všetko nás upozorňuje na potrebu hlbokej zmeny, obrátenia, ktoré demilitarizuje srdcia a vedie nás k tomu, aby sme druhých vnímali ako bratov a sestry. A my, starí rodičia a seniori, máme veľkú zodpovednosť: naučiť ženy a mužov našej doby, aby sa na druhých pozerali s rovnakým pochopením a láskavým pohľadom, s akým hľadáme na svoje vnúčatá. My sami sme sa zdokonaľovali v ľudskosti starostlivosťou o druhých a dnes môžeme byť učiteľmi takéhoto pokojného spôsobu života, ktorý je pozorný voči najslabším. Tento postoj môže byť mylne považovaný za slabosť alebo rezignáciu, ale budú to práve tichí, nie agresívni a násilníci, ktorí budú dedičmi zeme (porov. *Mt 5, 5*).

Jedným z plodov, ktoré máme prinášať, je starostlivosť o svet. „Všetci sme sedeli na kolenách starým rodičom, ktorí nás držali v náručí.“⁵ Dnes je však čas, aby sme – konkrétnou pomocou alebo len modlitbou – spolu s našimi vnúčatami držali na kolenách aj mnohé iné vystrašené vnúčatá, ktoré ešte nepoznáme a ktoré možno utekajú pred vojnou alebo trpia v dôsledku vojny. Nosme vo svojom srdci – ako svätý Jozef, ktorý bol nežným a starostlivým otcom – deti na Ukrajine, v Afganistane, Južnom Sudáne...

Mnohí z nás dozreli k múdremu a pokornému poznaniu, ktoré svet tak veľmi potrebuje: že sa nespasíme sami, ale že šťastie je chlieb, ktorý jeme spoločne. Svedčme o tom pred tými, ktorí si namýšľajú, že osobné naplnenie a úspech nájdú v konflikte. Každý, aj ten najslabší, to dokáže: keď dovolíme, aby sa o nás starali – často ľudia pochádzajúci z iných krajín – je to spôsob ako svedčiť o tom, že žiť spolu je nielen možné, ale aj nevyhnutné.

Drahé babičky a dedkovia, drahí seniori, v tomto našom svete sme povolaní byť tvorcami *revolúcie nežnosti!* Robme to tým, že sa naučíme častejšie a lepšie využívať najvzácnejší nástroj, ktorý máme k dispozícii a ktorý je pre náš vek najvhodnejší: modlitbu. „Staňme sa aj my tak trochu básnikmi v modlitbe: s chuťou hľadáme vlastné slová a znovu si osvojme tie, ktoré nás učí Božie slovo.“⁶ Naša dôveryplná modlitba môže urobiť veľa: môže sprevádzať bolestné volanie trpiacich a môže pomôcť zmeniť srdcia. Môže sa stať „neprestajným ‚chorálom‘ veľkej duchovnej svätyne, kde prosebné modlitby a spev chvály podopierajú spoločenstvo, ktoré pracuje a bojuje na poli života“.⁷

Preto je Svetový deň starých rodičov a seniorov príležitosťou, aby sme znovu s radosťou potvrdili, že Cirkev chce sláviť spolu s tými, ktorých život Pán „nasýtil dňami“ – ako hovorí Biblia. Oslávme ho spoločne! Pozývam vás, aby ste ohlásili slávenie tohto dňa vo svojich farnostiach a spoločenstvách; aby ste navštívili starších ľudí, ktorí sú najviac osamelí, u nich

⁵ *Homília na omši pri príležitosti Svetového dňa starých rodičov a seniorov* (25. júl 2021).

⁶ *Katechéza o rodine – 7. Starí rodičia* (11. marec 2015).

⁷ *Tamže*.

doma alebo v domovoch, kde žijú. Nech sa v tento deň nik necíti osamelý. Čakanie na niekoho môže zmeniť spôsob, akým prežívajú dni tí, ktorí už od budúcnosti nič dobré neočakávajú, a z prvého stretnutia sa môže zrodiť nové priateľstvo. Navštevovať osamelých seniorov je v dnešnej dobe skutkom milosrdenstva!

Prosme Pannu Máriu, Matku nežnosti, aby nás všetkých urobila spolutvorcami *revolúcie nežnosti*, aby sme spoločne oslobodili svet od chmár osamelosti a démona vojny.

Všetkým vám i vašim blízkym udeľujem svoje požehnanie a ubezpečujem vás o svojej láskyplnej blízkosti. A prosím vás, nezabudnite sa za mňa modliť!

Rím pri sv. Jánovi v Lateráne 3. mája 2022, na sviatok sv. apoštolov Filipa a Jakuba

FRANTIŠEK